

L-EWWEL SENA

L-ISTORJA

IL-HIN: Siegha u nofs

L-Isem: _____

Il-Klassi: _____

1. Poġġi f'ordni kronoloġiku. Numru 1 hu l-aktar antik u numru 4 hu l-aktar modern.

1.1	musbieħ	ħuġġiega	bozza	lampa tal-pitrolju

1.2	xini bil-qlugħ	cruise liner	ċattra	vapur tal-istim

1.3	ferrovija	karozza	xarabank	žiemel

(Total: 6 marki)

2. F'liema seklu kienu jiġu dawn is-snin?

2.1 242 W.K. _____

2.2 44 Q.K. _____

2.3 78 W.K. _____

2.4 414 Q.K. _____

(Total: 4 marki)

3. Kompli dawn it-tpingijiet u poggi dawn il-kliem taht l-istampa.

spiralli - *cippus* - *dolmen*

3.1

3.2

3.3

(Total: 6 marki)

4. Ikteb VERU jew FALZ.

- 4.1 L-arkeologu huwa bniedem li jistudja l-istilel. _____
- 4.2 L-evidenza turina x'kien jiġri fil-passat. _____
- 4.3 Djarju ta' bniedem hu sors primarju. _____
- 4.4 L-istoriku jikteb dwar il-passat. _____
- 4.5 Empatija tfisser li inti tgħir għal ħaddieħor u tikkupjah. _____
- 4.6 Ir-riga taż-żmien turina għaliex seħħew xi ġrajjiet fl-istorja. _____

(Total: 6 marki)

5. Ifli s-sorsi ta' hawn taħt u wara wieġeb il-mistoqsijiet dwarhom.5.1 *Domus għar-Rumani* kienet tfisser:

- a. *pjazza f'belt Rumana*
- b. *dar f'belt Rumana*
- c. *villa fil-kampanja*
- d. *Palazz tal-Imperatur* (1)

Sors A: Domus Rumana

5.2 Fejn tinsab din id-Domus Rumana f'Malta? _____ (1)

5.3 Semmi żewġ affarijiet li nsibu f'dan il-post illum.

_____ (1) _____ (1)

5.4 Kif qed jintuża llum? _____ (1)

5.5 X'qed tara f'sors B? _____ (1)

5.6 Minn xiex kien ikun magħmul? _____ (1)

5.7 Agħażel żewġ postijiet fejn kont tista' tara xogħol bħal dan.
(*triq - razzett - kantina - tempju - palazz Ruman - katakombi*) (2)

Sors B

Sors C

5.8 X'għodda ta' żmien ir-Rumani jidher?

_____ (1)

5.10 Semmi industrija li kienet marbuta mal-użu

ta' din l-ghodda. _____ (1)

5.11 Agħżel **tlief** postijiet fil-Gżejjer Maltin li
kienu marbuta ma' din l-industrija.

(*Imġarr - Żejtun - Sliema - Hamrun - Għasri - Żebbug - Kalkara*) (3)

(Total: 15-il marka)

6. Ifli dawn s-sorsi u wara wieġeb il-mistoqsijiet dwarhom.

Sors D

6.1 X'qed tara f'sors D?

_____ (1)

6.2 F'liema belt jinstab il-bini li qed tara?

_____ (1)

6.3 Kieku kont ċittadin tgħix f'dak iż-żmien, x'kont
tmur tagħmel f'post bħal dan?

_____ (2)

6.4 X'kien ifisser dan il-post għall-ewwel Insara? _____

_____ (2)

6.5 Meta tkares lejn sors D f'liema kundizzjoni taħseb li jinsab dan il-post illum?

_____ (1)

- 6.6 Ir-Rumani bnew ħafna toroq bħal din ta' sors E. X'tinnota fil-mod kif inbnew dawn it-toroq?

---

(1)

- 6.7 Semmi **żewġ** raġunijiet għala dawn it-toroq kienu importanti għar-Rumani.

---

(1)

---

(1)

Sors E: Triq Rumana

- 6.8 X'hemm minn sors E li jurik li din it-triq m'għadhiex tintuża bħalma kienet tintuża fi żmien ir-Rumani? _____ (1)

- 6.9 Sors F juri post importanti fil-ħajja soċjali tar-Rumani. Semmi x'inhu.

---

(1)

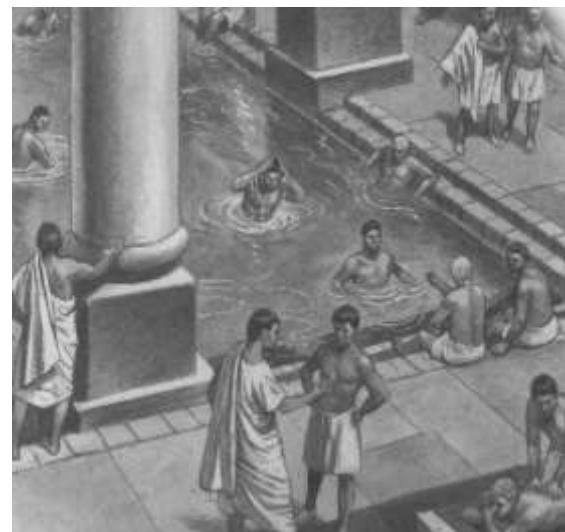
- 6.10 X'juri dan dwar il-ħajja tar-Rumani?

---

(2)

Sors F

- 6.11 Semmi **żewġ** kumditajiet li stajt issib f'post bħal dan.

---

(1)

---

(1)

- 6.12 Semmi fdal ta' post bħal dan li jinstab fil-Gżejjer Maltin. _____ (1)

- 6.13 Semmi ġrajja importanti marbuta ma' Malta li ġrat fi żmien ir-Rumani.

---

(1)

(Total: 18-il marka)

7. Ifli dawn s-sorsi u wara wieġeb il-mistoqsjiet dwarhom.

Sors G

Sors H

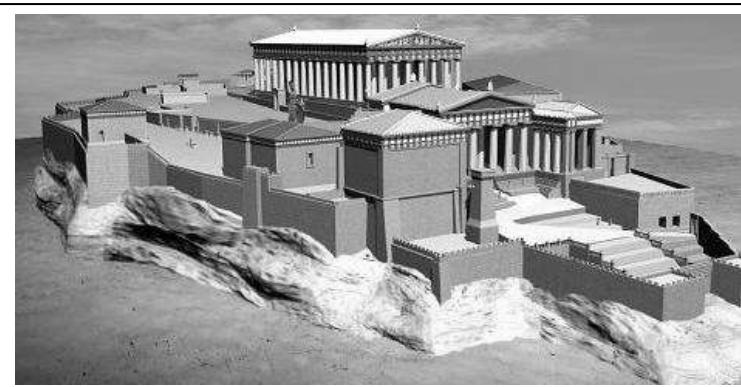
- 7.1 F'sors G qegħdin naraw negozjanti importanti fi żmien il-qedem. Min taħseb li kien dan il-ġens? _____ (1)
- 7.2 Semmi żewġ raġunijiet għalfejn dan il-ġens Meditarranju kien magħruf ħafna għan-negożju.
_____ (1)
_____ (1)
- 7.3 Mis-sors, b'liema mod jidher li qegħdin jinnejgozjaw? _____ (1)
- 7.4 Agħti żewġ raġunijiet, għala taħseb li Malta kienet importanti ħafna għal dan il-ġens.
_____ (1)
_____ (1)
- 7.5 X'konnessjoni taħseb li hemm bejn sors G u sors H?
_____ (2)
- 7.6 Bil-miġja ta' dan il-ġens spiċċat il-Preistorja f'Malta. Għaliex?
_____ (2)

(Total: 10 marki)

8. Ifli dawn s-sorsi u wara wieġeb il-mistoqsjiet dwarhom.

Sors I

Sors J

- 8.1 Liema ċiviltà għamlet l-istatwi li jidhru f'sors I? _____ (1)
- 8.2 Lil min jirrappreżentaw dawn l-istatwi? _____ (1)
- 8.3 Ghaliex taħseb li l-istatwi għamluhom daqshekk kbar?
_____ (2)
- 8.4 Semmi fdal ta' bini ieħor ta' din iċ-ċiviltà. _____ (1)
- 8.5 L-għolja li tidher f'sors J tissejja h l-Akropoli u tinsab fil-belt ta' Ateni. Ma' liema ċiviltà hu marbut dan is-sit? _____ (1)
- 8.6 X'taħseb li kienu jagħmlu fit-tempju li kien hemm fl-Akropoli?
_____ (1)
- 8.7 Din iċ-ċiviltà kienet torganizza attivitajiet sportivi li bħalhom għadhom isiru llum. X'jissejħu dawn l-attivitajiet?
_____ (1)
- 8.8 Agħti żewġ eżempji oħra ta' kif nies minn din iċ-ċiviltà influwenzaw popli oħra.
_____ (1)
_____ (1)

(Total: 10 marki)

9. Wiegeb dawn il-mistoqsijiet.

- 9.1 Min kien Muhammed? _____

9.2 Liema reliġjon waqqaf? _____ (1)

9.3 Min kienu l-ewwel segwaċi tiegħu? _____ (1)

9.4 X'jissejjah il-ktieb qaddis ta' din ir-reliġjon? _____ (1)

9.5 Liema belt hi meqjusa bħala qaddisa mis-segwaci tiegħu? _____ (1)

9.6 Aghżel **hames** kelmiet minn dawn li għandhom x'jaqsmu maċ-Civiltà Għarbija billi tagħmel sinjal taħthom.

moskea	sinagoga	kaliff	knisja
minaret	gvernatur	emir	menorah
razzett	salmi	kastellan	sagramenti

(Total: 10 marki)

10. Aqra u wiegeb fit-tul.

Immaġina li int kont tħix fi żmien il-Preistorja. Ikteb dwar il-ħajja tiegħek. Tista' ssemmi, fost l-oħrajn: *kif ġew l-antenati tiegħek hawn Malta u minn fejn ġew, kif tgħaddi l-ħin, x'tiekol u x'tilbes, it-twemmin tiegħek, kif tagħti seħmek fil-bini u t-tiżżej tat-tempji u kif iżżejen l-affarrijiet li tagħmel.*

(Total: 15-il marka)

T M J E M U L - K A R T A